

BIOGRAFIE, WSPOMNIENIA

Rocznik Ostrowski 2025, nr 11, Ostrów Mazowiecka 2025, s. 315-318

www.ludziezpasja.org

Alfreda Tyska

Rodzina Ludwika Feliksy Burchert i Wincentego Ostrowskiego ocalona od zapomnienia

Spośród wielu rodzin, które w przeszłości mieszkały na terenie ziemi ostrowskiej, rodzina Ludwika Feliksy Burchert i Wincentego Ostrowskiego zasługuje na szczególną pamięć.

Ludwika Feliksa Burchert urodziła się 15 czerwca 1883 r. (akt nr 112) w Feliksowie, par. Brok. Była córką Józefa i Julianny Piotrowskiej. Miała trzy siostry: Michalinę (1887-1979), która w 1909 roku (akt nr 34) w Ostrowi Mazowieckiej poślubiła pochodzącego z Ostrowi Franciszka Stelmaszczyka oraz Bronisławę (1890-1890) i Helenę (1894-1896).

Wincenty Ostrowski przyszedł na świat 17 grudnia 1875 r. (akt nr 73) w Trąbinie, pow. Rypin, woj. kujawsko-pomorskie. Był synem Antoniego i Marianny Karpińskiej. Miał siedmioro rodzeństwa. W Trąbinie oprócz niego urodzili się: Franciszek (1864-?), Antonina (1867-?), Stefania (1868-?), Józef (1872-?), Feliks (1875-1875), natomiast w Strzygach – Stanisław (1879-1884) i Marianna Anastazja (1882-?).

Wincenty w 1897 roku (miał wówczas 22 lata) przybył do Orła, gdzie uczył dzieci w miejscowej szkole. Pracował tu do roku 1902. W latach 1903-1904 mieszkał i pracował w Kadzidle.

14 września 1903 r. (akt nr 44) w brokowskim kościele zawarł związek małżeński z Ludwiką Feliksą Burchert. Na zawarcie małżeństwa otrzymał zgodę Naczelnika Łomżyńskiej Dyrekcji Szkolnej (pismo nr 7604 z 27.08.1903 r.). Świadkami na ich ślubie byli: Stanisław Łęczycki – nauczyciel z Broku oraz Józef Górnicki – kupiec, także z Broku.

W 1905 r. Wincenty podjął pracę nauczyciela w Kuninie koło Goworowa. I tu, w Kuninie, w 1905 r. (akt nr 192) urodził się im syn Waław Antoni. W 1906 r. Wincenty ponownie przybył z żoną i synem do Orła, gdzie pracował do 1911 r. 5 czerwca 1906 r. urodziły się im bliźnięta: Maria Irena (akt nr 109 z 1907 r.) i Michał (akt nr 110 z 1907 r.) – sporządzone w par. Małkinia Górna, a 15 września 1910 r. przysłała na świat Janina (akt nr 127).

Następnym przystankiem na drodze jego kariery zawodowej było Szczepankowo koło Śniadowa. W Szczepankowie pracował w latach 1912-1914. I tu, 15 października 1912 r. (akt nr 140) przyszła na świat Jadwiga.

Ryc. 1. Janina Twerdochlib (z d. Ostrowska)

Ryc. 2. Jadwiga Ostrowska

Najdłużej, bo od 1915 do 1928 r., Wincenty Ostrowski pracował w Ostrowi Mazowieckiej (w międzyczasie w 1921 r. uczył dzieci w Komorowie przy ul. Legionowej). 23 stycznia 1915 r. (akt nr 290 z 1919 r.) urodził się im syn Zygmunt. Dziecko zostało ochrzczone w kościele Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Ostrowi Mazowieckiej przez ks. Jana Sulkowskiego w obecności ojca dziecka i Franciszka Stelmaszczyka (szwagra Ludwiki Feliksy), a jego rodzicami chrzestnymi byli Błażej Gocłowski i Katarzyna Gocłowska. 6 stycznia 1918 r. (akt nr 356 z 1920 r.) na świat przyszedł Tadeusz Jan. Dziecko zostało ochrzczone przez ks. Wincentego Konarskiego, a jego rodzicami chrzestnymi byli Roman Rubinkowski (nauczyciel) i Helena Szablowska. 25 marca 1920 roku urodził się Stefan Zdzisław. Chrzest dziecka odbył się w obecności ojca dziecka i Romana Rubinkowskiego (nauczyciela) oraz Antoniego Bogackiego (organisty), a jego rodzicami chrzestnymi byli Marian Burchert i Waleria Rubinkowska (żona Romana Rubinkowskiego).

We wrześniu 1928 roku Wincenty Ostrowski (na własną prośbę) przeszedł do szkoły w Grabownicy Starej i wkrótce na ziemi zakupionej od Marianny i Andrzeja Brzostków rozpoczął budowę budynku szkolnego w Dudach koło Ostrowi Mazowieckiej. Nauczycielem w tej szkole oraz jej kierownikiem był do 1930 r. Po zakończeniu drugiej wojny światowej Wincenty Ostrowski uczył języka rosyjskiego w ostrowskim „Ekonomiku”.

Małżonkowie Ostrowscy starali się najlepiej, jak tylko umieli, wychować swoje dzieci. W czasie

okupacji hitlerowskiej ich córka Maria Irena (mgr filozofii ukończonej na Uniwersytecie Warszawskim w 1931 r.) była nauczycielką języka polskiego i historii w Handelsschule w Ostrowi Mazowieckiej. Prowadziła także tajne nauczanie. Uczyła również po wyzwoleniu tych samych przedmiotów i w tej samej szkole, nazywanej (dawnej i obecnie) „Ekonomikiem”.

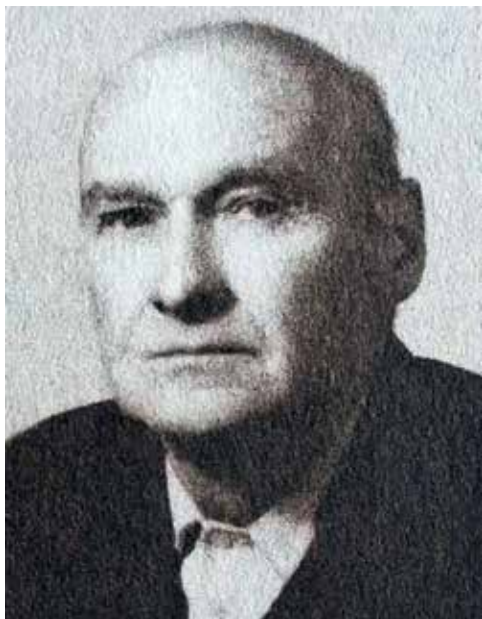
Janina była farmaceutką. W 1935 roku wyszła za mąż za lekarza weterynarii Jarosława Twerdochliba. Podczas okupacji małżonkowie mieszkali w Wąsewie. Janina była żołnierzem AK, początkowo w placówce Ostrów Mazowiecka Miasto, później w placówce Wąsewo, posługiwała się pseudonimem „Farma”. Zopatrując żołnierzy Oddziału „Tatara” (Alfreda Wieczorka) i LOB (Lotny Oddział Bojowy) w leki i środki opatrunkowe, każdego dnia była narażona na dekonspirację. Małżonkowie Twerdochlibowie mieli syna Andrzeja (21.04.1936 – 13.12.1991), autora m.in. takich książek jak: *Najdłuższa wojna* i *Wywiad z nikim* oraz scenariusza filmu *Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy*.

Ryc. 3. Stefan Ostrowski

Jadwiga podczas okupacji hitlerowskiej w placówce Ostrów Mazowiecka Miasto pełniła rolę łączniczki. Po drugiej wojnie światowej pracowała na stanowisku referenta w Urzędzie Miasta. Była więziona przez Urząd Bezpieczeństwa.

Stefan Zdzisław był ochotnikiem w kampanii wrześniowej 1939 roku. W stopniu plutonowego służył w II Batalionie Balonowym w Legionowie. Był również żołnierzem Armii Krajowej; posługiwał się pseudonimem „Poruta”. Od maja 1942 roku należał do placówki Ostrów Mazowiecka Miasto. W oddziale partyzanckim „Tatara” (Alfreda Wieczorka) podczas akcji „Burza” był dowódcą 1 drużyny, 1 plut., 8 komp., III bat., 13 pp AK. Był ranny w bitwie pod Pecynką. W tym samym plutonie był także Tadeusz Jan, który posłu-

Ryc. 4. Tadeusz Ostrowski

Ryc. 5. Waław Ostrowski

giwał się pseudonimem „Pasek”. Do placówki Ostrów Mazowiecka Miasto należał również Waław Antoni (nie ustaliłam jego pseudonimu). Z kolei Zygmunt, noszący pseudonim „Latawiec”, należał do Ośrodka Długosiodło.

Ludwika Feliksa zmarła 12.01.1956 r., Wincenty – 21.03.1958 r. Razem z nimi w grobie rodzinnym (sektor C7, rząd 3, grób 1) na cmentarzu parafialnym przy ul. Lubiejewskiej w Ostrowi Mazowieckiej spoczywają ich dzieci: Maria Irena (zm. 4.07.1958 r.), Tadeusz (9.04.1980 r.), Jadwiga (3.06.1993 r.). Na tablicy nagrobnej umieszczona jest inskrypcja: *Błogosławione bądźcie macierzyńskie ręce. Pocałunkiem modlitwy całują was – dzieci.*

Na szczególną pamięć zasługuje także bratanek Wincentego, Henryk Stanisław (s. Franciszka i Pauliny Majewskiej), urodzony 6 sierpnia 1906 r. w Trąbinie. W 1933 roku ukończył on filologię polską na Uniwersytecie w Poznaniu, a w 1932 r. – Szkołę Podchorążych Rezerwy Piechoty w Zambrowie. Był przydzielony do 63. pułku piechoty; 11 marca 1935 roku mianowano go na stopień podporucznika. Był nauczycielem w liceum i gimnazjum w Białymstoku. 3 stycznia 1936 r. zawarł związek małżeński z Genowefą Kwiatkowską, z którą miał córkę Agnieszkę. W czasie drugiej wojny światowej podzielił los polskich oficerów. Został zamordowany w Katyniu. Do miejsca nieludzkiej kaźni trafił z Kozielska (lista wywozowa L.W. 052/2 27 IV 1940, Kartoteka osobowa, litery M-P AM 3865).

Pisząc wspomnienie o rodzinie Ludwika Feliksy i Wincentego Ostrowskich, w przeszłości mieszkającej na ziemi ostrowskiej i dla tej ziemi zasłużonej, mam nadzieję, że pamięć o niej będzie ciągle żywa i przekazywana następnym pokoleniom.

BIBLIOGRAFIA

Lilianna Kuczyńska, *Dzieje ostrowskiej „Jedynki”*, Ostrów Mazowiecka 2008.

Kronika Szkoły Podstawowej nr 1 w Ostrowi Mazowieckiej (<https://sp1-ostrowmaz.edupage.org/a/kroniki-szkoly>).

Akta urodzin i małżeństw z województw: kujawsko-pomorskiego i mazowieckiego (Internet).

Instytut Pamięci Narodowej, Podporucznik Rezerwy Henryk Stanisław Ostrowski (Internet).

Witold Jemielity, *Szkoły powszechne w powiatach ostrołęckim i ostrowskim w latach 1795-1939*, Ostrołęckie Towarzystwo Naukowe, Ostrołęka 1991, s. 43.

Witold Jemielity, *Szkoły powszechne w województwie białostockim w latach 1919-1939*, Łomża 1991, s. 53. *Księga pamięci żołnierzy Armii Krajowej Obwodu Ostrów Maz. 1939-1944*, Warszawa 2007.